

การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง:
ประยุกต์ใช้โมเดลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง
The indicators development, sufficiency economy philosophy: applying on
the second order of confirmatory factor analysis model

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตน์ศรีสกุล¹

¹งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนราชินีบูรณะ
จังหวัดนครปฐม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม จำนวน 3,318 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนจำนวน 616 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้หลัก 11 ตัวบ่งชี้เดี่ยว ซึ่งมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี ค่าขนาดค่าไคสแควร์ได้เท่ากับ 35.086 ที่องศาอิสระเท่ากับ 31 ค่า นัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.280 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.025 ค่ารากของ ค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ เท่ากับ 0.015 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน เท่ากับ 0.990 และค่า ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว เท่ากับ 0.979 จากการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้หลักที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การมุ่งอนาคต ตามด้วยการกำกับตนเอง และปฏิสัมพันธ์กับสังคม ตามลำดับ

คำสำคัญ: การพัฒนาตัวบ่งชี้, พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objective of this research was developing the indicators of sufficiency economy philosophy. The research populations were 3,318 Rachineeburana school students, second semester of academic year 2015 and samples were 616 students selected by simple sampling method. A research tool was a set of questionnaire on sufficiency economy philosophy. Statistical analysis was confirmatory factor analysis. The result of this research found that; the indicators of a sufficiency economy philosophy comprising 3 main indicators and 11 single indicators was consistent with empirical data with 35.086 for chi-square test at 31 degree of freedom, 0.280 for p-value, 0.025 for standardized root mean square residual, 0.015 for root mean square error of approximation, 0.990 for goodness of fit Index, and 0.979 for adjusted goodness of fit Index. The most important weight indicator was future orientation following by self-regulation and social interaction.

Keywords: indicators development, sufficiency economy philosophy

Article history: Received 3 May 2016, Accepted 14 July 2016

1. บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียง (sufficiency economy) เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นความจำเป็นที่นักเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้กำหนดกลยุทธ์ทางการศึกษากลยุทธ์ที่ 2 ซึ่งให้สถานศึกษาปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำมาสู่การกำหนดจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จุดเน้นที่ 3 วิถีความเป็นไทยตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ในประการที่ 10 ความว่า “รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว...” แสดงให้เห็นว่าการให้ความรู้และการปลูกฝังการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้างานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ได้เห็นถึงความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่นักเรียนทุกคนควรจะมี ความรู้ความเข้าใจ และสามารถน้อมนำไปปฏิบัติได้ จึงสนใจที่จะพัฒนาตัวบ่งชี้ลักษณะพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาไปประยุกต์เป็นเครื่องมือที่หลากหลายสำหรับการประเมินพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นกรอบในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะตรงตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ต้องการ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลลักษณะพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตาม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้หลัก (main indicators) และ 11 ตัวบ่งชี้เดี่ยว (single indicators) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

3. สมมติฐานการวิจัย

ตัวบ่งชี้พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้หลักและ 11 ตัวบ่งชี้เดี่ยว ซึ่งสังเคราะห์มาจากการวิจัยเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในส่วนภาคการศึกษา มีความตรงเชิงโครงสร้าง

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จำนวน 3,318 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนจำนวน 616 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple sampling method) ทั้งนี้เป็นไปตามเกณฑ์การกำหนดขนาดตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบซึ่งจะต้องมีจำนวนอย่างน้อย 30 เท่าของตัวบ่งชี้ [1] การวิจัยครั้งนี้มีการพัฒนา 11 ตัวบ่งชี้ ดังนั้นขนาดตัวอย่างต้องไม่น้อยกว่า 330 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 3 ตัวบ่งชี้หลัก 11 ตัวบ่งชี้เดี่ยว รายละเอียด ดังนี้; ตัวบ่งชี้หลักด้านการกำกับตนเอง (self-regulation: SR) ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้เดี่ยว ได้แก่ ตัวบ่งชี้การใช้ทรัพยากรของโรงเรียนอย่างประหยัด รู้คุณค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด (O1) ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการด้านการเงินอย่างเหมาะสม รู้จักประหยัด มีนิสัยการออม ทำบัญชีรายรับรายจ่าย และมีวินัยในการใช้จ่าย (O2) ตัวบ่งชี้การเป็นผู้มีระเบียบวินัยและกิริยามารยาทที่ดี (O3) ตัวบ่งชี้การเพิ่มพูนความรู้โดยการติดตามข่าวสารให้รู้เท่าทันสถานการณ์ปัจจุบัน อยู่เสมอ (O4) และตัวบ่งชี้การยึดหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ (O5) ตัวบ่งชี้หลักด้านปฏิสัมพันธ์กับสังคม (social interaction: SI) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้เดี่ยว ได้แก่ ตัวบ่งชี้การเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ มีความสุขกับการเรียนและการทำกิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนด (I1) ตัวบ่งชี้ความมุ่งมั่นในการทำงาน มีการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่น (I2) และตัวบ่งชี้การเผยแพร่หรือเชิญชวนให้ครอบครัวยึดถือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (I3) และตัวบ่งชี้หลักด้านการมุ่งอนาคต (future orientation: FO) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้

เดี่ยว ได้แก่ ตัวบ่งชี้การใส่ใจในเรื่องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และห่างไกลยาเสพติด (M1) ตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (M2) และตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นและชุมชน (M3)

4.3 เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีขั้นตอนในการสร้างและการหาคุณภาพดังนี้

4.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในส่วนภาคการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ศึกษาจากงานวิจัยของณัฐฉัตร บำรุงแจ่ม [2] อนุชา ทองทา [3] นภาพรณ วงศ์มณี [4] กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ [5] และศาลินา บุญเกื้อ และคณะ [6] เพื่อนำมาสร้างตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนโรงเรียนราชินีบูรณะ

4.3.2 สร้างแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 11 ข้อคำถามตามตัวบ่งชี้เดี่ยว ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5, 4, 3, 2, และ 1 มีระดับคุณภาพเป็น มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, และน้อยที่สุดตามลำดับ

4.3.3 นำแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างขึ้นไปหาคุณภาพ ด้านความตรง (validity) พิจารณาความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (index of item objective congruence: IOC) ผลการพิจารณาพบว่าแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีค่า IOC แต่ละข้อคำถามเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 36 คน ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งเป็นการตรวจสอบความเชื่อมั่นแบบสอดคล้องภายใน (internal consistence reliability) ผลการตรวจสอบพบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.859

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามไปยังนักเรียนโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ผ่านนักเรียนที่เป็นหัวหน้าห้องเรียน จำนวน 700 ฉบับ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ได้รับกลับมาเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

และใช้ในการวิเคราะห์ที่ได้จำนวน 616 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้โดยใช้สถิติในชุดการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ประกอบด้วย การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (standardized root mean square residual: SRMR) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (root mean square error of approximation: RMSEA) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit index: GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (adjusted goodness of fit index: AGFI) เกณฑ์การพิจารณา คือ ค่าไคสแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$), GFI มากกว่า 0.95, AGFI มากกว่า 0.90, SRMR และ RMSEA มีค่าน้อยกว่า .05 (ยูทธ โกยวรรณ [7] ชัยวิจิต เตียรชนะ [8])

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้นของการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบสำหรับแต่ละตัวบ่งชี้ พบว่ามีค่าสถิติทดสอบ KMO เท่ากับ 0.927 ซึ่งอยู่ในระดับสูง หมายความว่าทั้ง 11 ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ และพบว่า Bartlett's test of sphericity เท่ากับ 1667.307 ที่องศาอิสระเท่ากับ 55 มีค่านัยสำคัญเท่ากับ .000 แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ทั้งหมดของตัวอย่างแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ได้ดังตารางที่ 1

เมื่อพิจารณาเมทริกซ์สหสัมพันธ์จำนวน 55 คู่ พบว่าทุกตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.112 ถึง 0.605 และพบว่าไม่มีตัวบ่งชี้คู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกิน 0.80 นั่นคือ ในการวิเคราะห์จะไม่เกิดภาวะตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูง (multicollinearity) ผลการวิเคราะห์ค่าการวัดความพอเพียงในการสุ่ม (measure of sampling adequacy: MSA) ซึ่งปรากฏในเมทริกซ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวบ่งชี้แต่ละคู่ เมื่อขจัดความแปรปรวนของตัวบ่งชี้อื่นออกไป พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.793 ถึง 0.882 นั่นคือมีค่ามากกว่า 0.70 แสดงว่าตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่ได้รับการทำนายได้ดีปราศจากความคลาดเคลื่อนจากตัวบ่งชี้อื่น

ตารางที่ 1 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้

Indicators	SR					SI			FO		
	O1	O2	O3	O4	O5	I1	I2	I3	M1	M2	M3
SR	O1	-									
	O2	.458**	-								
	O3	.387**	.406**	-							
	O4	.299**	.334**	.397**	-						
	O5	.339**	.370**	.271**	.416**	-					
SI	I1	.183**	.172**	.247**	.252**	.250**	-				
	I2	.241**	.290**	.311**	.267**	.382**	.430**	-			
	I3	.190**	.220**	.221**	.245**	.339**	.327**	.605**	-		
FO	M1	.356**	.279**	.359**	.344**	.406**	.218**	.297**	.273**	-	
	M2	.180**	.173**	.153**	.211**	.273**	.273**	.291**	.339**	.288**	-
	M3	.112**	.114**	.184**	.204**	.241**	.279**	.254**	.218**	.357**	.335**
MSA	.847	.846	.855	.881	.882	.876	.794	.793	.871	.874	.824

Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy (KMO) = 0.927

Bartlett's test of sphericity: Chi-square = 1667.307, df = 55, p = .000, **p < .01

จากค่าสถิติที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ ผลจากการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างพบว่าโมเดลตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติไคสแควร์เท่ากับ 35.086 ที่องศาอิสระเท่ากับ 31 ด้วยค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.280 มีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.025 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.015 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.990 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.979 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับ พบว่าแต่ละตัวบ่งชี้เดี่ยวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loadings: b) ตั้งแต่ 0.500 ถึง 0.877 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาในส่วนตัวบ่งชี้หลัก พบว่าตัวบ่งชี้หลักทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตัวบ่งชี้หลักด้านการกำกับตนเอง (SR) ตัวบ่งชี้หลักด้านปฏิสัมพันธ์กับสังคม (SI) และตัวบ่งชี้หลักด้านการมุ่งอนาคต (FO) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.711, 0.526 และ 0.910 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงน้ำหนักความสำคัญของแต่ละตัวบ่งชี้ พบว่าตัวบ่งชี้หลักด้านการกำกับตนเอง มีตัวบ่งชี้เดี่ยวที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวบ่งชี้การยึดหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ (0.735) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้การเป็นผู้มีระเบียบวินัยและกิริยามารยาทที่ดี (0.621) ตัวบ่งชี้

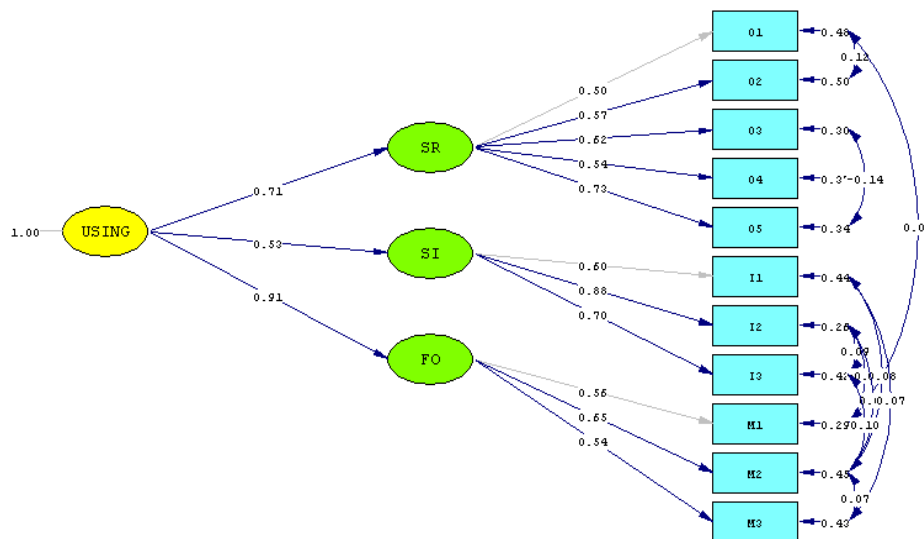
การบริหารจัดการด้านการเงินอย่างเหมาะสม รู้จักประหยัด มีนิสัยการออม

สถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ (0.540) และตัวบ่งชี้การใช้ทรัพยากรของโรงเรียนอย่างประหยัด รู้คุณค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด (0.500) โดยมีค่าความเที่ยง (R2) อยู่ระหว่าง 0.259 - 0.515 ตัวบ่งชี้หลักด้านปฏิสัมพันธ์กับสังคม มีตัวบ่งชี้เดี่ยวที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวบ่งชี้ความมุ่งมั่นในการทำงาน มีการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่น (0.877) รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้การเผยแพร่หรือเชิญชวนให้ครอบครัวยึดถือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (0.703) และตัวบ่งชี้การเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ มีความสุขกับการเรียนและการทำกิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนด (0.600) ตามลำดับ โดยมีค่าความเที่ยง (R2) อยู่ระหว่าง 0.293 - 0.600 ตัวบ่งชี้หลักด้านการมุ่งอนาคต มีตัวบ่งชี้เดี่ยวที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (0.651) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้การใส่ใจในเรื่องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และห่างไกลยาเสพติด (0.560) และตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นและชุมชน (0.548) ตามลำดับ โดยมีค่าความเที่ยง (R2) อยู่ระหว่าง 0.162 - 0.568 ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่าตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวบ่งชี้หลักด้านการมุ่งอนาคต (0.910) รองลงมาได้แก่ ตัวบ่งชี้หลักด้านการกำกับตนเอง (0.711) และตัวบ่งชี้หลักด้านปฏิสัมพันธ์กับสังคม

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ (n = 616)

ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้เดี่ยว	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน	b	SE	t	R ²
SR b = 0.711** R ² = 0.753	O1	0.500	0.500**	-	-	0.259
	O2	0.566	0.566**	0.050	11.384	0.302
	O3	0.621	0.621**	0.062	10.066	0.467
	O4	0.540	0.540**	0.053	10.216	0.345
	O5	0.735	0.735**	0.071	10.334	0.515
SI b = 0.526** R ² = 0.551	I1	0.600	0.600**	-	-	0.293
	I2	0.877	0.877**	0.102	8.597	0.600
	I3	0.703	0.703**	0.090	7.832	0.372
FO b = 0.910** R ² = 0.677	M1	0.560	0.560**	-	-	0.568
	M2	0.651	0.651**	0.036	7.430	0.162
	M3	0.548	0.548**	0.038	8.404	0.221

** p < .01

รูปภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้

(0.526) แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ดังตารางที่ 2 และรูปภาพที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ทำให้ได้สมการพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

$$USING = 0.711 * (SR) + 0.526 * (SI) + 0.910 * (FO)$$

ทำนองเดียวกันทำให้ได้สมการตัวบ่งชี้หลักที่เกิดจากการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้เดี่ยวเข้าด้วยกันดังนี้

$$SR = 0.500 * (O1) + 0.566 * (O2) + 0.621 * (O3) + 0.540 * (O4) + 0.735 * (O5)$$

$$SI = 0.600 * (I1) + 0.877 * (I2) + 0.703 * (I3)$$

$$FO = 0.560 * (M1) + 0.651 * (M2) + 0.548 * (M3)$$

6. สรุปผลการวิจัย

ตัวบ่งชี้ลักษณะพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้หลักและ 11 ตัวบ่งชี้เดี่ยว มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติไคสแควร์เท่ากับ 35.086 ที่องศาอิสระเท่ากับ 31 ด้วยค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.280 มีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.025 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.015 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.990 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.979 นั่นคือ โมเดลตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงโครงสร้าง

7. อภิปรายผล

ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ลักษณะพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั่นคือ โมเดลตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงโครงสร้าง เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ซึ่งได้มาจากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในส่วนภาคการศึกษา ได้แก่งานวิจัยของ ญัฐฉัตร บำรุงแจ่ม [2] อนุชา ทองทา [3] นภาพรณ วงศ์มณี [4] กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ [5] และศาลินา บุญเกื้อ และคณะ [6] ทั้งนี้พบว่าตัวบ่งชี้เดียวที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ตัวบ่งชี้การยึดหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ แสดงให้เห็นว่าการปลูกฝังให้นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น การส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่นักเรียนนับถือเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม ซึ่งการยึดหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของเงื่อนไขคุณธรรม [6] นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ตัวบ่งชี้การใช้ทรัพยากรของโรงเรียนอย่างประหยัด รู้คุณค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด เป็นตัวบ่งชี้เดียวที่มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักเรียนในประเด็นดังกล่าวอาจถูกบังคับโดยกฎระเบียบของโรงเรียน และอยู่ภายใต้การดูแล ควบคุม และบริหารจัดการของครู การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมในประเด็นนี้จึงไม่อาจระบุได้อย่างแน่ชัดว่าเกิดจากการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอย่างแท้จริง และเมื่อพิจารณาถึงตัวบ่งชี้หลักพบว่า ตัวบ่งชี้หลักที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การมุ่งอนาคต ซึ่งประกอบด้วยตัวบ่งชี้เดียวจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้การใส่ใจในเรื่องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และห่างไกลยาเสพติด ตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นและชุมชน แสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้เดียวทั้ง 3 ตัวบ่งชี้เป็นเรื่องสำคัญ อีกทั้งยังเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการที่จะระบุได้ว่านักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการมุ่งอนาคตตามตัวบ่งชี้เดียวทั้ง 3 จะทำให้นักเรียนตระหนักในเรื่องการมีสุขภาพที่ดี การห่างไกลยาเสพติด การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณี

วัฒนธรรมท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง [3, 6]

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ จากผลการวิจัยพบว่าตัวบ่งชี้พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความตรงตามโครงสร้าง ดังนั้น ควรมีการนำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรืออาจประยุกต์ใช้เป็นเกณฑ์การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษา คัดเลือกนักเรียนเข้ารับรางวัลต่าง ๆ เป็นต้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเพื่อประเมินความต้องการจำเป็น (need analysis) เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในส่วนภาคการศึกษา ทั้งนี้อาจวิจัยในรูปแบบของการวิเคราะห์เมทริกซ์เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดด้อยที่ต้องเร่งพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] Hair, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (2010). *Multivariate data analysis : A global perspective*. New Jersey: Pearson education.
- [2] ญัฐฉัตร บำรุงแจ่ม. (2550). รายงานการวิจัยเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตของนักศึกษา คณะเศรษฐศาสตร์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [3] อนุชา ทองทา. (2553). *ความรู้และพฤติกรรมในการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [4] นภาพรณ วงศ์มณี. (2553). *การนำแนวทางปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชน: กรณีศึกษา ชุมชนทรายทอง ตำบลเจริญเมือง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- [5] กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์. (2557). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการบริหารงานอุตสาหกรรม. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี.
- [6] ศาลินา บุญเกื้อ และคณะ. (2557). การถอดบทเรียน และวิเคราะห์อัตลักษณ์ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ.
- [7] ยุทธ ไกยวรรณ. (2556). การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] ชัยวิชิต เขียรชนะ. (2558). การใช้สถิติหลายตัวแปรเพื่อการวิจัย: การออกแบบ การวิเคราะห์ และการตีความหมาย. กรุงเทพฯ: สามลดา.